

Свако има право на властито мишљење – не на властите чињенице

Коалициони споразуми међу политичким странкама морају се почети бавити проблемима са којима се суочавају грађани БиХ. Међународна заједница поздравља повратак дијалогу и сматра да је, након дуготрајног периода политичке блокаде и парализе власти, усљед продубљења социјалне и економске кризе, изузетно потребно да дође до побољшања политичке климе у БиХ.

У том контексту, жалимо због несретних изјава датих у Мостару 8. новембра. Свако има право на властито мишљење – али не и на властите чињенице. Нажалост, изјаве које су дате након састанка између предсједника СНСД-а и ХДЗ-а биле су богате мишљењима, али врло оскудне када су у питању чињенице.

ОHR је одговоран за проблеме са којима се суочава Босна и Херцеговина, а не политичке странке у БиХ. То је нелогично. Високи представник се скоро двије године намјерно уздржава од наметања рјешења, у складу с генералном стратегијом међународне заједнице да се у први план стави одговорност домаћих органа. Овим је јасно и јавно ставио одговорност за рјешавање изазова са којима се ова земља суочава на политичке странке у БиХ. Иако дијелимо разочарење јавности минималним резултатима које су постигли домаћи политичари у скоријој прошлости, и даље се надамо да ће они преузети одговорност и повести земљу у правом смјеру. Наравно, високи представник задржава капацитет, ауторитет и спремност да интервенише ако би то било неопходно, уколико домаћи лидери и институције не буду поштовали обавезе из Дејтонског мировног споразума.

Високи представник утиче на рад судова. То није тачно. ОHR се не мијеша у рад домаћих судова. Тачка. Напротив, заједно са другим међународним актерима, ОHR је током низа година помагао

реформу правосудних институција како не би биле подложне спољним утицајима. OHR и међународна заједница чврсто се противе покушајима да правосудни систем у овој земљи постане доступан политичким утицајима. Зато је од кључне важности да судије и тужиоци, као и надзорна тијела попут Високог судског и тужилачког савјета, остану максимално независни.

Високи представник је направио проблем у Мостару. Тренутне проблеме у Мостару су направиле политичке странке својим неуспјехом да, током низа година, постигну међусобни договор и спроведу обавезујућу одлуку Уставног суда БиХ. За велико је жаљење да грађани Мостара плаћају цијену зато што политичари нису постигли компромис. OHR је невољко, али уз пуну подршку Управног одбора РС-а, морао да се укључи и покуша да помогне да странке постигну договор.

Високи представник је проузроковао кризу у Федерацији БиХ. Управо је супротно. Уз подршку Управног одбора РС-а, високи представник се укључио почетком 2011. како би поново успоставио ред у хаотичној ситуацији коју су проузроковали домаћи политички лидери. Као подсјетник, политичка криза је изазвана када су током 2011. године три кантона одбила да испуне своју уставну обавезу и изаберу делегате у Дом народа у јасно одређеном року. Ово кршење устава парализовало је кључне институције власти у Федерацији и утицало на Дом народа на државном нивоу. У једном моменту, високи представник је морао да се укључи и осигура привремено финансирање како угрожене категорије становништва у Федерацији не би усред зиме морале платити цијену политичке кризе. Уз пуну подршку Управног одбора РС-а и домаћих странака, OHR је посредовао у разговорима који су били покушај да се нађе излаз из политичког ћорсокака. У тим разговорима постигнут је значајан напредак и OHR је на крају странкама предочио компромисни приједлог, који је имао пуну подршку међународне заједнице. Два ХДЗ-а су одбила тај компромис и одлучили да оду у опозицију.

До марта 2011. године, било је неколико међусобно

супротстављених судских жалби у вези са Уставом Федерације БиХ, а разматране су истовремено, на нивоу различитих институција и јурисдикција. Будући да ОНР има мандат да осигура функционисање институција у БиХ, високи представник је након вишемјесечних напора и уз пуну подршку међународне заједнице, предузео мјере како би спријечио да се Федерација нађе у правном вакууму који би онемогућио ефикасно вршење власти. Одлука високог представника осигурала је да Уставни суд БиХ може доносити одлуке о уставним питањима која су покренута. Међутим, званичници ХДЗ-а који су првобитно свој случај покренули на нивоу Уставног суда одлучили су да након тога повуку своје жалбе.

ОНР спречава да нова коалиција ступи на власт у ФБиХ. ОНР увијек сматра да бирачко тијело одлучује ко ће ући у владу, а након тога договори о коалицији. ОНР је поздравио индикаторе да се политички дијалог враћа на сцену. Уколико ове странке сада желе реструктурисати ФБиХ нека то ураде, и нека предсједника ФБиХ укључе у овај нови дијалог, али при томе морају дјеловати у оквиру закона и Устава.

Одлука у случају Сејдић-Финци има за циљ да осигура да један народ не бира представнике другог. Одлука у случају Сејдић-Финци има за циљ да осигура да сви грађани у БиХ уживају иста права, без обзира на то како се изјашњавају.

ОНР треба да се затвори. Ми се слажемо да се ОНР треба затворити, али тек када се испуне услови, када локалне институције буду функционисале ефикасно и када земља буде јасно на путу ка Европи. Да би се овај циљ испунио брже, политичари у Босни и Херцеговини морају прихватити тешке компромисе који су потребни да би земља ишла напријед. Стална оспоравања суверенитета државе и поновљени позиви на референдум којим би се кршио дејтонски устав неће убрзати одлазак ОНР-а.

Као што је говорио Абрахам Линколн: Можете варати све људе неко вријеме; можете варати неке људе све вријеме – али не

можете варати све људе све вријеме. Политичари треба да објасне грађанима како планирају испунити изборна обећања која су дали у вези са борбом против криминала и стварањем радних мјеста и унапређењем квалитета живота у држави.